

Januar 2025

Notat om høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af dyrevelfærdsloven

Et udkast til lovforslag har været i ekstern høring fra 1. oktober 2024 til 28. oktober 2024.

Der er modtaget høringssvar fra følgende eksterne høringssparter: Danske Svineproducenter, Den Danske Dyrslægeforening, Det Dyreetiske Råd, Dyrenes Beskyttelse og Landbrug & Fødevarer.

Det Veterinære Sundhedsråd har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Det aktuelle forslag til lov om ændring af dyrevelfærdsloven er en konsekvens af, at Regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne) den 9. februar 2024 har indgået aftale om dyrevelfærd 2024-2027 ("Sammen om Dyrene") med Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet.

Formålet med lovforslaget er at udmønte to af initiativerne i aftalen, der kræver lovændring. Det drejer sig om initiativ nr. 14 om uddannelseskra­v for medarbejdere i sobesætninger og initiativ nr. 18 om indsats for højere sooverlevelse. De foreslåede bemyndigelser er ikke afgrænset hertil og vil tillige kunne anvendes til at fastsætte regler om særlige rådgivningsbesøg og uddannelseskra­v i relation til besætninger med andre landbrugsdyr.

Herudover har et supplement til forslag til lov om ændring af dyrevelfærdsloven været i ekstern høring fra 19. december 2024 til 8. januar 2025. Høringen vedrørte en takstændring af dyrevelfærdslovens § 43, stk. 4.

Fødevarestyrelsen har på baggrund af de foreløbige regnskabstal for 2024 revurderet budgettet for 2025 og frem og ud fra dette genberegnet taksten, der foreslås at træde i kraft 1. juli 2025. Den nye foreslåede takst er 64 kr. i stedet for de 70 kr., som var i det lovforslag, der var i høring.

Til den supplerende høring er der modtaget høringssvar fra følgende eksterne høringssparter: Landbrug & Fødevarer, Landbrug & Fødevarer – Den Danske fjerkræbranche, Danske svineproducenter, Sam-Mark og DI Transport.

I det følgende redegøres for de væsentligste bemærkninger i høringssvarene, som relaterer sig til ændringerne som følge af dyrevelfærdsaftalens initiativ nr. 14 og nr. 18 samt takstændringen af § 43, stk. 4. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Danske Svineproducenter (DS) bemærker i relation til lovforslagets § 15 a, stk. 1, om bemyndigelse til at fastsætte regler om grænseværdier i besætninger med landbrugsdyr, at grænseværdien altid vil være subjektiv og baseret på, hvad der i øjeblikket anses for at være en høj dødelighed. Bestemmelsens ordlyd og bemærkningerne til lovforslaget er for upræcise. Sammenfattende efterlyser DS en præcisering af, hvilke kriterier ministeren skal/kan fastsætte disse grænseværdier ud fra.

DS bemærker i relation til lovforslagets § 15 a, stk. 2, at der hverken i lovforslaget eller i bemærkningerne er beskrevet de faglige kompetencer, rådgiverens erfaring og hvilke virksomheder, der kan udføre rådgivningsbesøgene. Det fremgår ikke, om rådgiveren skal arbejde under rådgiveransvar. I bemærkningerne til lovforslaget er nævnt de kendte tiltag, der skal til for at nedbringe dødeligheden. Det er kendte redskaber, som dagligt bruges af griseproducenterne og deres rådgivere. Alle har interesse i en lavere sodødelighed. Ved at etablere en "rådgivnings taskforce" med tvungne besøg risikerer man at tilsidesætte igangværende tiltag uden sikkerhed for effekt.

DS bemærker i relation til lovforslagets § 21, stk. 2, om uddannelseskrav for medarbejder i besætninger med landbrugsdyr, at efteruddannelse bør være frivillig og udføres via e-learning. Den nødvendige oplæring og daglige uddannelse gennemføres bedst i besætningerne. En uges obligatorisk undervisning i elementære forhold, som nævnt i lovbemærkningerne vil ikke sikre målet.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker i relation til lovforslagets § 15 a, at den besætningsansvarlige vil være ansvarlig for at rekvirere særlige rådgivningsbesøg, som kan foretages af en dyrlæge eller fagkonsulent, som skal være en person med naturvidenskabelig eller landbrugsfaglig uddannelse. Lovforslaget forholder sig ikke til det interne aftaleforhold mellem den besætningsansvarlige og rådgiveren, mht. om den særlige rådgivning er tilstrækkelig fyldestgørende. Det vil være den besætningsansvarliges ansvar at rekvirere rådgivningsbesøg, der kan bidrage til at nedbringe dødeligheden. Det vil afhænge af forholdene i den enkelte besætning med landbrugsdyr, hvilke tiltag der skal iværksættes for at nedbringe dødeligheden, f.eks. forbedret management, herunder øget fokus på kloubeskræmning, nedbringelse af aggression mellem søer, som holdes i flok m.v. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at grænseværdien for sodødelighed forventes at blive fastsat i en bekendtgørelse under hensyntagen til den gennemsnitlige sodødelighed og på en sådan måde, at det er den del af besætninger med den højeste dødelighed over gennemsnittet, der rammes. Det er tanken, at grænseværdien gradvist nedsættes.

For så vidt angår lovforslagets § 21 bemærker ministeriet, at der er tale om en bemyndigelse, og krav til uddannelsen vil blive nærmere beskrevet i bekendtgørelse.

Den Danske Dyrlægeforening (DDD) bemærker, at de stiller deres ekspertise til rådighed og anmoder om, at der bliver nedsat en arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af de foreslåede ændringer til dyrevelfærdsloven.

DDD bemærker i relation til lovforslagets § 15 a, at indførelse af en central dataindsamling i forbindelse med dødelighed i alle produktionsdyrsbesætninger er afgørende for at kunne overvåge og reagere rettidigt på uacceptable dødelighedsniveauer i besætninger uanset dyreart og ikke kun fokusering på so- og pattegrisdødelighed. Der bør fastsættes en indberetningsfrekvens for dødelighed, beregningsmetode samt handlingsplaner ved overskridelse. Der bør udarbejdes klare og videnskabeligt funderede grænseværdier for dødelighed, og det bør afklares, hvem der skal fastsætte disse grænseværdier.

DDD bemærker endvidere, at det bør fremgå af lovforslaget, at det skal være en dyrlæge, som foretager rådgivningsbesøgene for at sikre fokus på dyresundhed, dyrevelfærd og medicinbrug, da disse er nødvendige parametre for at få den fulde effekt af forslaget. Andre faggrupper har ikke alle disse kompetencer.

DDD bemærker i relation til lovforslagets § 21, at et uddannelseskraft for medarbejdere i besætninger med landbrugsdyr er positivt. DDD mener, at uddannelsen bør varetages af dyrlæger, da dyrlæger som fagpersoner har den nødvendige ekspertise inden for dyrevelfærd og sygdomsforebyggelse, herunder smittebeskyttelse. DDD opstiller nærmere krav til uddannelsen i sit høringssvar, bl.a. krav om 3-dages undervisning.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, lovforslaget skal tilvejebringe en bemyndigelse til bl.a. at kunne fastsætte nærmere regler om grænseværdier for dødelighed. Den foreslåede bemyndigelse forventes først og fremmest udmøntet i en bekendtgørelse, som skal fastsætte en grænseværdi for sodødelighed under hensyntagen til den gennemsnitlige sodødelighed og på en sådan måde, at de besætninger med den højeste dødelighed over gennemsnittet pålægges særlige rådgivningsbesøg.

Ministeriet bemærker mht. faggrupper, at den besætningsansvarlige vil være ansvarlig for at rekvirere særlige rådgivningsbesøg, som kan foretages af en dyrlæge eller fagkonsulent, som skal være en person med naturvidenskabelig eller landbrugsfaglig uddannelse. Ligesom lovforslagets § 21 giver hjemmel til, at andre end dyrlæger kan undervise. Både i forhold til rådgivning og undervisning kan det være relevant, at andre end dyrlæger inddrages f.eks. i forhold til fodring, ventilationsforhold m.v.

Det vil ved Fødevarestyrelsens ordinære dyrevelfærdskontrol blive kontrolleret, om der er rekvireret særlige rådgivningsbesøg i de situationer, hvor der i en kommende bekendtgørelse er krav om dette, ligesom det vil blive kontrolleret, om medarbejderne i sobesætningerne har den uddannelse, som fastlægges i en kommende bekendtgørelse.

Det Dyreetiske Råd (DDR) bemærker i relation til lovforslagets § 15 a om rådgivningsbesøg ved høj dødelighed i besætninger med landbrugsdyr, at der er behov for at have fokus på dødsårsager for at kunne give den bedst mulige rådgivning til at nedbringe dødeligheden. DDR kan tilslutte sig, at der fastsættes grænseværdier for dødelighed, men mener ikke, at dette initiativ kan stå alene. DDR hæfter sig desuden ved, at de særlige rådgivningsbesøg skal foretages af en dyrlæge eller fagkonsulent, som ikke er besætningsdyrlægen eller tilknyttet samme praksis, så der kommer "nye øjne" på forholdene i besætningen, hvilket DDR ligeledes kan tilslutte sig. I relation til lovforslagets § 21 om uddannelseskraft hilser DDR forslaget velkomment.

DDR bemærker, at det gælder både for lovforslagets § 15 a og § 21, at de omfatter alle besætninger med landbrugsdyr, men at de i første omgang tænkes anvendt i forhold til grisebesætninger. DDR anbefaler derfor, at forslagene også anvendes i forhold til andre typer besætninger.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at det er hensigten med de foreslåede bemyndigelser i § 15 a og § 21, at det skal være muligt at fastsætte nærmere regler for også andre besætninger med landbrugsdyr ud over grisebesætninger, men i første omgang er det reguleringen af grisebesætninger, som følge af initiativerne i den politisk aftale af 9. februar 2024 om dyrevelfærd, der ændres.

Dyrenes Beskyttelse (DB) støtter i relation til lovforslagets § 15 a, at der indføres bemyndigelse til at fastsætte grænseværdi for sodødelighed. Bemyndigelsen bør udmøntes i bekendtgørelse om grænseværdier snarest efter lovforslagets ikrafttrædelse grundet de årelange problemer med høj dødelighed

hos søer. DB mener bl.a., at der skal fastsættes en særdeles ambitiøs grænseværdi og særdeles ambitiøse krav om handling, når den overskrides. Området har meget længe været præget af frivillige aftaler og erhvervets egne mål om reduceret dødelighed, der ikke er blevet indfriet. Det må ske gennem lovgivning, der hæver den nedre grænse for, hvad dyrene må bydes, når de er i dansk landbrugs varetægt.

DB støtter, at der i medfør af lovforslagets § 21 indføres bemyndigelse til at fastsætte krav om uddannelse af medarbejdere på besætninger med landbrugsdyr. DB bemærker bl.a., at en bekendtgørelse om de nærmere uddannelseskrav udstedt i medfør af lovforslagets § 21 bør træde i kraft umiddelbart efter, at ændringen af dyrevelfærdsloven gør det. Der er et stort behov for forbedringer af dyrevelfærd i den danske griseproduktion og har været det længe. Det er vigtigt, at uddannelseskravet implementeres i en form og et omfang, hvor det kommer såvel personale som dyr til reel gavn. Det skal således være af et rimeligt omfang, som afspejler, at svineproduktion, lovgivning, sundhed og dyrevelfærd er kompleks, og at den fornødne viden ikke kan tilegnes på få timer eller en enkelt dag.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at grænseværdier mv. vil blive nærmere fastlagt på bekendtgørelsesniveau, idet hensigten med lovforslaget er at få den fornødne hjemmel til at fastsætte nærmere krav og præciseringer herom. Tilsvarende gør sig gældende for krav i relation til uddannelse af landbrugsmedarbejdere, herunder krav til uddannelsens indhold m.v.

Ministeriet bemærker, at der sigtes efter, at en bekendtgørelse om nærmere krav til uddannelse i medfør af lovforslagets § 21 kan træde i kraft ganske kort tid efter vedtagelse og ikrafttræden af lovforslaget, og der vil i første omgang være tale om ny uddannelsesregulering rettet mod landbrugsmedarbejdere i grisebesætninger. Udmøntningen af lovforslagets § 15 a i en bekendtgørelse, som indeholder krav til grænseværdier for dødelighed mv. forventes i første omgang at kunne ske for sobesætninger med ikrafttræden d. 1. januar 2026.

Landbrug & Fødevarer (LF) bakker op om lovforslaget om, at der indføres grænseværdier for dødelighed og uddannelseskrav til medarbejdere i grisebesætninger. LF bemærker, at det er vigtigt, at opgørelser over dødelighed i besætninger med landbrugsdyr foretages på CVR-niveau. En ejer kan have flere besætninger (CHR-numre) på samme CVR-nummer, hvoraf nogle af CHR-numrene kan være opsamlingspladser for døde dyr. Dermed giver en opgørelse på CVR-niveau det mest fagligt retvisende billede af niveauet for dødelighed. LF anmoder derfor om, at der tages udgangspunkt i niveauet på CVR-nummer, når oplysninger om dødelighed skal indhentes og sammenstilles i forhold til en grænseværdi for dødelighed. LF bemærker, at eventuelle ekstra rådgivningsforløb kan foretages af andre faggrupper end dyrlæger, f.eks. rådgivere.

I relation til lovforslagets § 21 ser LF positivt på, at der kan fastsættes uddannelseskrav i forhold til dyrevelfærd for medarbejdere i virksomheder med landbrugsdyr. Det er afgørende for LF, at erhvervet og andre aktører kan bidrage med undervisningstilbud, og at afholdelse af undervisningen kan foregå via online løsninger, hvilket vil give mulighed for at målrette kurserne til medarbejdergrupper med forskellige sproglige forudsætninger.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at grænseværdien for sodødelighed forventes at blive fastsat i en bekendtgørelse under hensyntagen til den gennemsnitlige sodødelighed og på en sådan måde, at de besætninger med den højeste dødelighed over gennemsnittet, der rammes. Ministeriet finder, at brug af CVR-nummer ikke er hensigtsmæssigt i denne sammenhæng, da CVR-numre kan dække over flere besætninger. Sodødeligheden for den enkelte besætning forventes vist på Landbrugsindberetning.dk, som er en statslig it-løsning, hvor landbrugere og besætningsejere kan se og indberette oplysninger om deres besætninger.

Ministeriet bemærker mht. faggrupper, at den besætningsansvarlige vil være ansvarlig for at rekvirere særlige rådgivningsbesøg, som kan foretages af en dyrlæge eller fagkonsulent, som skal være en

person med naturvidenskabelig eller landbrugsfaglig uddannelse. Ligesom lovforslagets § 21 giver hjemmel til, at andre end dyrlæger kan undervise, hvilket kan være relevant mht. undervisning i f.eks. fodring. Ministeriet bemærker, at lovforslagets § 21 er en bemyndigelsesbestemmelse, og krav til uddannelsen vil blive nærmere beskrevet i bekendtgørelse.

Baggrunden for behovet for stigningen i taksten

Landbrug & Fødevarer og DI Transport bemærker, at man ikke forstår, hvorfor taksten skal stige så meget, at den bliver højere end taksten i 2023, idet kontroltrykket i 2023 var højere (7,5 pct.) end det er i 2025 (5,0 pct.). Danske svineproducenter anfører, at stigningen i taksten er uholdbar og mener, at den er udtryk for manglende budgetstyring.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at taksten i 2024 var nedsat for at afvikle akkumuleret overskud på ordningen. Det akkumulerede overskud på ordningen ultimo 2023 var 3,2 mio. kr. Overskuddet var primært opstået i 2021, hvor kontroludgifterne blev lavere end forventet, da der var et lavere kontroltryk end planlagt. Årsagen hertil var bl.a. at Fødevarestyrelsen var nødt til at prioritere andre væsentlige opgaver som følge af COVID-19, fugleinfluenza og fiskesygdommen IHN. Trods underskuddet i 2022 og 2023 blev overskuddet fra 2021 ikke afviklet, og derfor måtte taksten nedsættes i 2024. Denne nedsatte takst fortsætter i 1. halvår 2025, og herved opstår der et underskud, som skal dækkes ved den foreslåede stigning.

Det foreslås, at taksten fra 1. juli 2025 udgør 64 kr. I 1. halvår 2025 er taksten 34 kr. I 2024 var taksten 33 kr. I 2023 var taksten 72 kr. frem til 19. maj og fra 19. maj var den 85 kr. Alle beløb er i årets priser. Den gennemsnitlige takst for hele 2023 var således ca. 79 kr. i 2023-priser. I 2025-priser er det en takst på ca. 84 kr. Den foreslåede takst fra 1. juli 2025 er således lavere end taksten i 2023.

Det kan desuden oplyses, at taksten i 2023 ikke dækkede kontroludgifterne i 2023, idet der var et underskud på ordningen. Endelig er der i taksten på 64 kr., som foreslås fra 1. juli 2025, indregnet ind-dækning af det forventede akkumulerede underskud på ordningen ultimo juni 2025, idet taksten i 1. halvår 2025 ikke dækker udgifterne til kontrollen.

I Fødevarestyrelsens årsrapport, der findes på styrelsens hjemmeside, fremgår indtægter, udgifter og akkumuleret resultat for hver gebyrordning.

Udgifterne til kontrollen

Landbrug & Fødevarer og SamMark efterspørger, at Fødevarestyrelsen nedbringer kontroludgifter ved at effektivisere kontrollen.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at Fødevarestyrelsen løbende ser på muligheden for effektivisering af kontrollen generelt og i Fødevarestyrelsens administration. Ved vurdering af muligheden for effektivisering ses på, om det er muligt i forhold til EU-lovgivningen og danske regler. Endvidere skal det sikres, at kontrollen tilgodeser politiske ønsker.

Fødevarestyrelsen indregner de udgifter i taksten, som styrelsen skal indregne i henhold til EU's Kontrolforordning og Finansministeriets budgetvejledning. Det vil sige omkostninger forbundet med selve kontrollen, forberedelse og efterbehandling, transport samt en andel af styrelsens indirekte omkostninger til it-udgifter, husleje, ledelse, økonomistyring, HR, kompetenceudvikling og andre udgifter. Fødevarestyrelsen er forpligtet til at fastsætte takster for gebyrer således, at der tilstræbes fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende gebyrbelagte område.

Hvis udgifterne ville skulle reduceres, ville det indebære en nedskalering af antallet af kontroller, som ikke vurderes hensigtsmæssigt i forhold til sikring af regelefterlevelsen.

Takstmodellen

SamMark ønsker, at økonomien og den bagvedliggende arbejdsform analyseres, så der sikres en mere ensartet lav takst, samtidig med at taksten opkræves hos dem, der kontrolleres.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at afgiften skal finansiere stikprøvevis kontrol med pålæsning og ved aflæsning af dyr samt stikprøvevise dybdegående kontroller i forbindelse med udførsel af levende dyr. Kontrollen er rettet mod selve transporten og de involverede aktører. Afgiften opkræves de besætningsejere og samlesteder mv., der opkræves gebyr for syn af dyr.

Kontrollen er stikprøvekontrol. Da det ikke er kendt på forhånd, hvilke transportvirksomheder der transporterer dyr ud af Danmark, vurderes det at være vanskeligt at pålægge afgiften på transportvirksomhederne. Der er derfor valgt en model, hvor det er de besætningsejere og samlesteder mv., som får synet dyr, der opkræves afgiften.

Takstjusteringer og gennemskuelighed ved takstændringer mv.

SamMark, Landbrug & Fødevarer, Danske Svineproducenter og DI Transport ønsker, at taksten oftere justeres for at undgå pludselige større ændringer. Desuden ønsker man generelt større gennemskuelighed i udgifterne og forklaring af behovet for justeringer.

Danske Svineproducenter anfører, at der bør være sammenfald mellem teksten i høringsbrev, faktura, prisliste og bekendtgørelse. Desuden ønsker Danske Svineproducenter en forklaring på, hvad forskellen er mellem syn af dyr og den stikprøvekontrol, der finansieres af det her omhandlede takst.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker hertil, at taksten er fastsat direkte i dyrevelfærdsloven og kun kan hæves ved lovændring.

Fødevarestyrelsen vil gennemgå teksten på faktura, prisliste, bekendtgørelse mv., og foretage de nødvendige tilpasninger.

I forhold til Danske Svineproducenters spørgsmål kan oplyses, at Fødevarestyrelsen under stikprøvekontrollerne kontrollerer, om transportdokumenterne er korrekt udfyldt, om chaufførens papirer er i orden, om køretøjets indretning og anvendelse overholder reglerne, f.eks. om der er nok plads til dyrene. Kontrollen omfatter også dyrenes transportegnethed, med mindre der umiddelbart inden er lavet et eksportsyn, da transportegnethed også tjekkes her.

Lovligheden af opkrævning af taksten

SamMark bemærker, at der bør ses på lovligheden i, at der alene opkræves en takst i forbindelse med eksport af dyr.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri bemærker, at udgifterne ved kontrol af transportmidler i forbindelse med transport til danske slagterier også er gebyrfinansieret og opkræves hos slagterierne.